

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Windpark Kattenberg–Reedijk, gemeente Oirschot

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

11 april 2011 / rapportnummer 2521-32

1. Oordeel over het MER

RWE Innogy Windpower Netherlands b.v. wil in de gemeenten Oirschot en Oisterwijk een windpark van maximaal 14 megawatt (MW) realiseren. De beoogde locatie voor de nieuwe windturbines ligt langs de A58. De gemeente Oirschot wil het gedeelte van dit windpark op haar grondgebied mogelijk maken en daarvoor het bestemmingsplan aanpassen. Ten behoeve van de besluitvorming over dit bestemmingsplan door de gemeenteraad van Oirschot is een m.e.r. procedure¹ doorlopen. Alleen de gemeente Oirschot heeft een adviesverzoek aan de Commissie gedaan, de gemeente Oisterwijk niet. Er zijn dan ook geen (voor)ontwerp bestemmingsplan en zienswijzen van Oisterwijk bij deze toetsing betrokken.

Het milieueffectrapport (MER) is prettig leesbaar en beschrijft de milieueffecten van verschillende alternatieven: alternatief A met 6 turbines van 2,3 MW, alternatief B met 5 turbines van 2,0 MW en alternatief C met 4 turbines van 3,0 MW. In het MER en het ontwerpbestemmingsplan wordt ruimte geboden voor alle 3 de alternatieven. Uit het MER blijkt dat een belangrijke afweging 'het landschappelijke effect' is op het nationale landschap 'het Groene woud' en het Natura 2000-gebied 'Kampina & Oisterwijkse Vennen'. Alle alternatieven hebben hier landschappelijke effecten en zijn onderling op dit aspect niet of nauwelijks onderscheidend.² De alternatieven zijn wel onderscheidend op het aspect geluidsbelasting en energieopbrengst.

Oordeel

De Commissie is van oordeel dat de essentiële informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te kunnen geven bij de besluitvorming over het bestemmingsplan.

In het MER zijn mitigerende maatregelen voor geluid ('noise-mode') en natuur (aanlegfase) voorgesteld om aan wettelijke eisen te voldoen. De Commissie adviseert bij de besluitvorming aan te geven op welke wijze deze mitigerende maatregelen zeker gesteld worden.

Relatie met Oisterwijk en provinciale verordening

De samenhang met de lopende besluitvorming over het Oisterwijkse gedeelte van het windpark wordt uit het MER en het ontwerpbestemmingsplan niet duidelijk. Daarnaast is de (milieu)motivering onduidelijk: waarom wil de gemeente dit windturbinepark mogelijk maken?³ Uit de zienswijzen blijkt dat hierover vragen zijn en onduidelijkheid bestaat bij belanghebbenden.⁴ De Commissie adviseert dit alsnog duidelijk te motiveren, bijvoorbeeld bij het vast te stellen bestemmingsplan. Het MER biedt hiervoor de milieu-informatie.

In hoofdstuk 2 geeft de Commissie een toelichting op het hierboven genoemde oordeel en geeft zij aanbevelingen voor de besluitvorming over geluid, vleermuizen, landschap en het meest milieuvriendelijke alternatief (mma).

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens vindt u in bijlage 1 bij dit advies, een overzicht van de zienswijzen en adviezen in bijlage 2. Zie ook www.commissiemer.nl.

² Zienswijzen 1, 2, 3, 5, 6 en 7 vragen hier aandacht voor.

³ Zie pagina 28-32 van het MER. Uit het MER blijkt dat windenergie op deze locatie past in de tot voor kort geldende uitvoeringsnota 'Brabant voor de wind' en niet meer zal passen in de nieuwe provinciale verordening, daarom wordt gebruik gemaakt van de overgangsregeling uit deze verordening.

⁴ Bijvoorbeeld zienswijzen 1 en 7.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Geluid, veiligheid en alternatieven met een hoger opgesteld vermogen

De Commissie constateert dat in het MER geen opstellingen zijn onderzocht met een hoger totaal opgesteld vermogen. Het MER motiveert dit niet.⁵ Op basis van de informatie in het MER constateert de Commissie echter, dat op deze locatie gezien de ligging van geluidsgevoelige objecten (woningen) en gasleidingen (externe veiligheid) de beschikbare milieuruimte te beperkt is om alternatieven met een hoger totaal opgesteld vermogen te realiseren.

De Commissie adviseert om bij het vast te stellen bestemmingsplan uit te leggen dat op deze locatie, vanwege de beschikbare milieuruimte, geen hoger opgesteld vermogen mogelijk is.

'Noise-mode'

Bij een aantal woningen wordt de norm van 47 dB L_{den} overschreden met maximaal 6 dB. In het MER is aangegeven dat via de maatregel 'noise-mode' bij woningen van derden aan de eis van 47 dB kan worden voldaan. De Commissie heeft achtergrondinformatie ontvangen op basis waarvan aannemelijk is, dat deze (forse) geluidreductie inderdaad gerealiseerd kan worden. Hiermee is voldoende informatie voor de besluitvorming aanwezig.

De Commissie adviseert bij de besluitvorming aan te geven op welke wijze met de benodigde mitigerende maatregelen voor geluid wordt omgegaan.

2.2 Natuur

Natura 2000 en Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

De passende beoordeling heeft aannemelijk gemaakt dat geen aantasting van de natuurlijke kenmerken van de naburige Natura 2000-gebieden 'Kampina & Oisterwijkse Vennen' en 'Kempenland-West' te verwachten is. Het enige in het geding zijnde instandhoudingsdoel is de Taigarietgans. De incidentele aanvaringen vormen geen bedreigingen voor behoud op populatieniveau, temeer omdat voor deze soort geen uitbreidingsdoel is geformuleerd.

De EHS ligt in de directe omgeving van het beoogde windpark. Het dichtst bij ligt een klein multifunctioneel bos. Uit het MER blijkt niet dat de kwaliteit van de (beoogde) natuurwaarden⁶ in dit bos beïnvloed zullen worden.

⁵ Hierdoor bleef mogelijk milieuwinst liggen. De duurzame-energiedoelstellingen van de gemeente Oirschot lijken overigens wel gehaald te worden. De gemeente Oirschot telt ca 7.500 huishoudens die in totaal ruim 25.400 MWh per jaar zullen verbruiken (op basis van een elektriciteitsverbruik van 3.400 kWh per huishouden per jaar). Het windpark zal daarin – met een opbrengst van meer dan 30.000 MWh/jr – dus ruimschoots kunnen voorzien. Wordt de helft van het opgesteld vermogen 'toegerekend' aan de gemeente Oisterwijk, dan voorziet het windpark in ca 70% van het huishoudelijke elektriciteitsverbruik in Oirschot.

⁶ 'Vochtig bos met productie'.

Aanvaringslachtoffers onder vogels en vleermuizen

Regelmatig zullen vogels en vleermuizen slachtoffer worden van de turbines. Bij de vogels ligt het aantal slachtoffers tussen de honderd en tweehonderd per jaar. Bij vleermuizen zijn dat er enkele tientallen van vooral de Ruige en de Gewone dwergvleermuis. Het MER geeft een aantal belangrijke kennisleemtes over vleermuizen weer. Vleermuizen vragen om bijzondere aandacht omdat zij strikt beschermd zijn onder de Flora- en Faunawet.

De Commissie adviseert op grond van de onzekerheden onderzoek aan aanvaringslachtoffers van vleermuizen bij de turbines in bedrijf uit te voeren en recent onderzoek hierbij te betrekken. Wanneer nodig kunnen mitigerende maatregelen worden toegepast.⁷

2.3 Landschap

In de ontwerpstructuurvisie van de provincie Noord-Brabant is gesteld dat windturbine-opstellingen moeten aansluiten op de karakteristiek van het landschap. Het geplande lijn-vormige windpark langs de A58 ligt op korte afstand van waardevolle landschappen van Groene Woud en de Kampina.

Dit gegeven wordt in het MER wel gemeld, maar is geen zwaar gewicht in de beoordeling van landschappelijke effecten toegekend. In de scoretabel is uiteindelijk neutraal tot positief geoordeeld over de landschappelijke effecten. De Commissie constateert dat er verschillend gedacht kan worden over de esthetiek van windturbines, maar dat windturbines van deze grootte in ieder geval niet (ongemerkt) in te passen zijn in een kleinschalig en natuurrijk landschap. De permanente zichtbaarheid had beter in de score tot uitdrukking kunnen komen. Voor de vergelijking van alternatieven maakt het overigens geen verschil. Hiermee is voldoende informatie aanwezig voor de besluitvorming.

2.4 Meest milieuvriendelijke alternatief (mma)

De Commissie is te spreken over de consistentie waarmee de mma-vergelijking (per kWh) is uitgewerkt. In het MER zijn energieopbrengsten alleen globaal bepaald.⁸ De Commissie heeft daarom de energieopbrengstberekeringen van de 3 alternatieven opgevraagd. De resultaten daarvan wijken enigszins af van de in het MER gebruikte opbrengsten.

De Commissie constateert dat met deze energieopbrengstberekeringen alternatief A en C ten opzichte van alternatief B een (nog) geringer milieueffect sorteren op de aspecten vogels en vleermuizen, dan in het MER is vermeld. Samenvattend blijkt dat alternatief A en C ongeveer gelijkwaardig zijn uitgedrukt in effecten per/kWh, en daarmee beide als het mma kunnen worden aangewezen.

De Commissie adviseert hiermee rekening te houden bij de besluitvorming.

⁷ Bijvoorbeeld door het stopzetten van de turbines in windarme, warme nachten (grote aanvaringskans bij kleine energieopbrengst), zie ook bijvoorbeeld Winkelman et al. 2008. Ecologische en natuurbeschermingsrechtelijke aspecten van windturbines op land. Alterra-rapport 1780. Alterra, Wageningen.

⁸ Op basis van weergegeven vermogen, ashoogte en vollasturen verwachtte de Commissie andere energieopbrengsten.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oirschot

Bevoegd gezag: gemeenteraad van de gemeente Oirschot

Besluit: nieuw bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie D 22.2

Activiteit: ruimtelijk mogelijk maken van een windturbinepark in de gemeenten Oirschot en Oisterwijk

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure: 26 augustus 2009

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 24 augustus 2009

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 30 oktober 2009

kennisgeving MER: 15 december 2010

ter inzage legging MER: 16 december 2010 tot en met 10 februari 2011

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 28 februari 2011

toetsingsadvies uitgebracht: 11 april 2011

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ir. P. van der Boom

drs. S.J. Harkema (werkgroepsecretaris)

drs. S.R.J. Jansen

ir. W.H.A.M. Keijsers

drs. L. van Rijn-Vellekoop (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer en de eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake, als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, alvorens het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies

dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Milieueffectrapportage Windpark Kattenberg–Reedijk gemeente Oirschot en Oisterwijk, 4 november 2010, Bosch & Van Rijn;
- (Toelichting op) bestemmingsplan Windpark Kattenberg–Reedijk gemeente Oirschot, ontwerp 4 november 2010, Bosch & Van Rijn;
- Achtergrondinformatie windpark Oirschot, per mail van RWE Innogy Windpower Netherlands b.v., 28 maart 2011 (toelichting ‘Noise-mode’ en energieopbrengstberekeningen).

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij op 22 februari 2011 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. Brabantse Milieufederatie, Tilburg
2. E. van der Hijden, Spoorдонк
3. J.M. Roefs en L.C.C.M. Meijer, Spoorдонк
4. J.W.M. Vromans, Oirschot
5. Natuurmonumenten, 's-Graveland
6. P.C.M. Versteden, Oirschot
7. Peter van Leest Intermediair & Advies namens de heer en mevrouw J.M. Roefs, Spoorдонк
8. Provincie Noord-Brabant, Den Bosch
9. Waterschap De Dommel, Bختel

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Windpark Kattenberg-Reedijk

RWE Innogy Windpower Netherlands b.v. wil in de gemeenten Oirschot en Oisterwijk een windpark van maximaal 14 megawatt (MW) realiseren. De gemeente Oirschot wil het gedeelte van dit windpark op haar grondgebied mogelijk maken en daarvoor het bestemmingsplan aanpassen. Ten behoeve van de besluitvorming hierover is een milieueffectrapport (MER) opgesteld. De Commissie voor de milieueffectrapportage geeft in dit toetsingsadvies weer of het MER de benodigde informatie voor de besluitvorming bevat.

ISBN: 978-90-421-3255-9

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

